

Wersja zanonimizowana

Tłumaczenie

C-247/23-1

Sprawa C-247/23 [Deldits]¹

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

18 kwietnia 2023 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Fővárosi Törvényszék (sąd dla miasta stołecznego Budapeszt, Węgry)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

29 marca 2023 r.

Strona skarżąca:

VP

Druga strona postępowania:

Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (krajowa dyrekcja generalna policji ds. cudzoziemców, Węgry)

Fővárosi Törvényszék (sąd dla miasta stołecznego Budapeszt, Węgry)

[...]

Strona skarżąca:

VP [...] Budapeszt (Węgry) [...]

[...]

Druga strona postępowania:

Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (krajowa dyrekcja generalna policji ds. cudzoziemców) [...] Budapeszt (Węgry) [...]

¹ Nazwę niniejszej sprawy stanowi nazwisko fikcyjne. Nie odpowiada ono rzeczywistemu nazwisku żadnej ze stron postępowania.

[...]

Przedmiot postępowania: skarga w postępowaniu sądowo-administracyjnym dotycząca prowadzenia rejestru spraw o udzielenie azylu

POSTANOWIENIE

Sąd odsyłający wszczyna postępowanie prejudycjalne przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej w przedmiocie wykładni art. 16 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (zwanego dalej „RODO”).

Sąd odsyłający przedstawia Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej następujące pytania prejudycjalne:

1. Czy art. 16 RODO należy interpretować w ten sposób, że organ uprawniony do prowadzenia rejestrów na podstawie prawa krajowego jest zobowiązany – w związku z wykonywaniem przez osobę, której dane dotyczą, jej praw – do sprostowania zarejestrowanych przez ten organ danych osobowych dotyczących płci tej osoby w przypadku, gdy dane te uległy zmianie po ich wpisaniu do rejestru i z tego względu nie są zgodne z zasadą prawidłowości wynikającą z art 5 ust. 1 lit. d) RODO?
2. W przypadku odpowiedzi twierdzącej na pierwsze pytanie prejudycjalne, czy art. 16 RODO należy interpretować w ten sposób, że wymaga od osoby, która wnosi o sprostowanie danych dotyczących jej płci, przedstawienia dowodów uzasadniających jej żądanie?
3. W przypadku odpowiedzi twierdzącej na drugie pytanie prejudycjalne, czy art. 16 RODO należy interpretować w ten sposób, że wnioskodawca ma udowodnić, że przeszedł operację korekty płci?

[...] [kwestie związane z procedurą krajową]

Uzasadnienie

- 1 Tutejszy sąd administracyjny, który rozpatruje sprawę dotyczącą prowadzenia rejestru spraw o udzielenie azylu, zwraca się, na podstawie art. 267 TFUE, do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (zwanego dalej „Trybunałem Sprawiedliwości”) o dokonanie wykładni przepisów prawa Unii niezbędnych dla rozstrzygnięcia sporu w postępowaniu głównym.

Przedmiot sporu i istotne okoliczności faktyczne

- 2 Strona skarżąca jest osobą o obywatelstwie irańskim, która w 2014 r. została uznana na Węgrzech za uchodźcę. W postępowaniu tym podniosła, że powodem

jej ucieczki był jej transseksualizm, a przedstawione przez nią zaświadczenia od lekarzy psychiatrów i ginekologów potwierdzały transseksualną tożsamość strony skarżącej, która urodziła się jako kobieta. Po uznaniu za uchodźcę strona skarżąca została wpisana do rejestru spraw o udzielenie azylu jako osoba płci żeńskiej.

- 3 Sąd odsyłający wskazuje, że rejestr spraw o udzielenie azylu służy do odnotowania danych identyfikacyjnych osób fizycznych (w tym ich płci), które zostały uznane za uchodźców, oraz że organ właściwy w sprawach azylu przetwarza te dane przez okres 25 lat od ewentualnego ustania tego uznania.
- 4 W 2022 r. strona skarżąca, powołując się na art. 16 RODO, wystąpiła z wnioskiem o skorygowanie danych dotyczących płci wskazanej w rejestrze spraw o udzielenie azylu poprzez ich zmianę na płeć męską oraz o modyfikację nazwiska. W ramach tego postępowania strona skarżąca przedłożyła przedstawione wcześniej zaświadczenia od lekarzy specjalistów. Druga strona postępowania oddaliła wniosek decyzją z dnia 11 października 2022 r. [...]. Zgodnie z uzasadnieniem tej decyzji, strona skarżąca nie udowodniła tego, że przeszła operację korekty płci, a przedłożone dokumenty potwierdzają jedynie transseksualizm, a nie fakt zmiany płci.
- 5 W skardze sądowo-administracyjnej strona skarżąca wnosi o stwierdzenie nieważności tej decyzji przez sąd odsyłający. Podnosi, że pod względem koncepcyjnym transseksualizm oznacza zmianę płci, a przedłożona dokumentacja medyczna potwierdza, że tranzycja płciowa miała miejsce. Strona skarżąca powołuje się na orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPC), w szczególności na wyroki wydane w sprawach A.P., Garçon i Nicot przeciwko Francji (skargi nr 79885/12, 52471/13 i 52596/13) i S.V. przeciwko Włochom (skarga nr 55216/08), oraz podnosi, że do tranzycji płciowej nie jest konieczna operacja chirurgiczna. Podkreśla, że identyfikuje się jako mężczyzna, że zgodnie z opiniami lekarskimi jej wygląd jest męski i że do diagnozy przypisano jej kod F64.0 Międzynarodowej klasyfikacji chorób, odpowiadający transseksualizmowi.
- 6 Druga strona postępowania wnosi o oddalenie skargi, gdyż w jej ocenie strona skarżąca nie przedstawiła żadnego dokumentu urzędowego ani medycznego potwierdzającego zmianę płci.

Uzasadnienie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym i argumenty stron

- 7 Sąd odsyłający uważa, że wykładnia art. 16 RODO jest niezbędna do wydania orzeczenia.
- 8 Zdaniem strony skarżącej należy przyznać jej możliwość „sprostowania”. W ramach postępowania nie można wymagać od osób składających wnioski na podstawie art. 16 RODO nadmiernych dowodów, a w szczególności zaświadczenia o przeprowadzeniu medycznego zabiegu korekty płci. Wymóg ten stoi w sprzeczności z orzecznictwem ETPC i narusza art. 1 (prawo do godności

człowieka), art. 3 (prawo do integralności fizycznej i psychicznej) i art. 7 (prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego) Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, a także jest niezgodny z zasadą równoważności w dziedzinie ochrony praw podstawowych zawartą w art. 52 ust. 3 karty. Strona skarżąca podkreśla, że różne państwa członkowskie (Szwecja, Dania, Malta, Irlandia, Belgia, Grecja i Portugalia) opierają prawne uznanie płci na oświadczeniu osoby transseksualnej.

- 9 Zdaniem drugiej strony postępowania strona skarżąca nie dopełniła obowiązku uzupełnienia braków, gdyż nie przedstawiła żadnego dokumentu urzędowego ani medycznego potwierdzającego zmianę płci.

Przepisy prawa mające zastosowanie w sprawie

- 10 Artykuł 16 RODO:

„Osoba, której dane dotyczą, ma prawo żądania od administratora niezwłocznego sprostowania dotyczących jej danych osobowych, które są nieprawidłowe. Z uwzględnieniem celów przetwarzania, osoba, której dane dotyczą, ma prawo żądania uzupełnienia niekompletnych danych osobowych, w tym poprzez przedstawienie dodatkowego oświadczenia”.

- 11 Paragraf 81 de la a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (ustawy nr LXXX z 2007 r. o prawie azylu) (zwaney dalej „ustawą o prawie azylu”)

„Organ właściwy w sprawach azylu przetwarza w odpowiednim rejestrze dane osobowe uchodźców, beneficjentów statusu ochrony uzupełniającej, beneficjentów statusu osoby przyjętej (»befogadott«), beneficjentów ochrony tymczasowej (»menedékes«), a także osób ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej i osób podlegających procedurze dublińskiej (dalej zwanych łącznie »osobami podlegającymi niniejszej ustawie«), dane związane z ich pobytem, wsparciem i pomocą, do których są uprawnione, a także późniejsze zmiany tych danych, w celu:

- a) potwierdzenia statusu uchodźców, beneficjentów statusu ochrony uzupełniającej, beneficjentów ochrony tymczasowej lub beneficjentów statusu osoby przyjętej oraz upewnienia się, że są uprawnione do korzystania z praw wynikających z tego statusu;
- b) potwierdzenia, że przysługuje im prawo do form wsparcia i pomocy określonych w niniejszej ustawie i innych przepisach;
- c) identyfikacji ich tożsamości;
- d) unikania powielania postępowań, i
- e) wykrywania wielokrotnego złożenia wniosku”.

12 Paragraf 82 lit. f) ustawy o prawie azylu

„Do celów niniejszego rozdziału za dane identyfikacyjne osób fizycznych podlegających niniejszej ustawie uważa się:

[...]

f) płeć;”

13 Paragraf 83 ust. 1 lit. a) ustawy o prawie azylu

„Rejestr spraw o udzielenie azylu zawiera następujące dane osób podlegających niniejszej ustawie:

a) dane identyfikacyjne osób fizycznych;”

14 Paragraf 83/A ust. 5 ustawy o prawie azylu

„Organ właściwy w sprawach azylu jest z urzędu zobowiązany do wykreślenia wpisów niezgodnych z przepisami, poprawienia wpisów błędnych i uzupełnienia wpisów pominiętych w prowadzonym przez siebie rejestrze urzędowym”.

Przedstawienie powodów uzasadniających pytania prejudycjalne

15 Wziąwszy powyższe pod uwagę, konieczne jest wszczęcie postępowania prejudycjalnego w celu wyjaśnienia, na jakich dokładnie warunkach osobie, której dane dotyczą, przysługuje prawo do sprostowania, o którym mowa w art. 16 RODO, w odniesieniu do zarejestrowanych danych dotyczących jej płci.

16 Skierowane do Trybunału Sprawiedliwości pytania prejudycjalne mają znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy gdyż pomimo tego, że mające zastosowanie przepisy prawa węgierskiego, tj. ustawa o prawie azylu, zasadniczo zawiera przepisy dotyczące postępowania ze zmianami zarejestrowanych danych i poprawiania błędnych wpisów, przepisy te nie określają ani postępowania, ani wymogów związanych ze zmianą płci i wynikającej z niej zmiany nazwiska, które występują w niniejszej sprawie. W wyroku Alkotmánybíróság (trybunału konstytucyjnego, Węgry) 6/2018 z dnia 27 czerwca, trybunał ten stwierdził istnienie niezgodności z konstytucją poprzez zaniechanie, które narusza art. II (nienaruszalność godności ludzkiej) i art. XV ust. 2 (zakaz dyskryminacji) Magyarorság Alaptörvény (węgierskiej ustawy zasadniczej), które wynika z tego, że ustawodawca nie uregulował procedury zmiany płci i nazwiska osób, które nie posiadają obywatelstwa węgierskiego i które legalnie przebywają [na Węgrzech], podczas gdy możliwość taka dopuszczana jest w przypadku obywateli węgierskich. Alkotmánybíróság wezwał węgierskie zgromadzenie narodowe do wypełnienia jego funkcji ustawodawczej nie później niż do dnia 31 grudnia 2018 r. Podobnie ETPC w wyroku z dnia 16 lipca 2020 r. w sprawie Rana przeciwko Węgrom (skarga nr 40888/17) stwierdził, że doszło do naruszenia art. 8 Europejskiej

Konwencji Praw Człowieka w wyniku nieprzyznania przez Węgry osobie, której przyznano status uchodźcy, możliwości skorzystania z procedury prawnego uznania przynależności płciowej. Pomimo wskazanych wyżej orzeczeń sądowych prawo węgierskie nadal nie zawiera przepisów niezbędnych do przeprowadzenia tego postępowania.

- 17 Sąd odsyłający wskazuje również, że po ogłoszeniu ww. wyroku Alkotmánybíróság również obywatele węgierscy nie mają już możliwości prawnego uznania zmiany płci, a w konsekwencji sąd odsyłający nie ma możliwości wypełnienia luki w prawie poprzez analogiczne zastosowanie przepisów dotyczących obywateli węgierskich. Sama strona skarżąca zwróciła również uwagę na brak przepisów węgierskich i z tego powodu oparła swoją skargę sądowo-administracyjną bezpośrednio na art. 16 RODO.
- 18 Mając na uwadze powyższe rozważania, w celu rozstrzygnięcia sporu w postępowaniu głównym konieczne jest ustalenie, czy na podstawie art. 16 RODO, jako mającego bezpośrednie zastosowanie przepisu prawa Unii, na drugą stronę postępowania należy nałożyć obowiązek sprostowania zawartych w prowadzonym przez nią rejestrze danych dotyczących płci, a w przypadku odpowiedzi twierdzącej, jakich dowodów można wymagać od osoby żądającej sprostowania.

[...] [kwestie związane z procedurą krajową]

Budapeszt, dnia 29 marca 2023 r.

[...] [podpisy]